

Europese steunprogramma's voor de Westhoek en de Kustzone: de GOM - West-Vlaanderen stelt haar expertise ter beschikking voor de nieuwe programmerings- periode 2000-2006

Reeds verschillende decennia heeft de Westhoek kunnen rekenen op de Westvlaamse Economische Raad (WER) en nadien de GOM - West-Vlaanderen bij het verkrijgen van structurele steunverlening vanwege de hogere overheden ter bevordering van de sociaal-economische streekontwikkeling van dit plattelandsgebied.

In het eerste vijfjarenplan (1964-1968) en het tweede vijfjarenplan (1969-1973) voor de Westhoek werd door het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie op voorstel van de Westvlaamse Economische Raad (WER) en het Westvlaams Economisch Studiebureau (WES) een steunprogramma van de Centrale Overheid goedgekeurd dat voorzorg in de uitrusting van bedrijventerreinen en diverse verkeersinfrastructuurwerken. Hierbij werd de aanzet gegeven voor streekontwikkeling rond het principe van gebundelde deconcentratie (ontwikkeling geconcentreerd in een beperkt aantal regionale kernen).

Wegens de recessie van 1973-1974 werd een aantal jaren door de Centrale Overheid geen verder gevolg gegeven aan deze vijfjarenplannen. De WER - en nadien de GOM - West-Vlaanderen - deed dit de facto wel, in samenwerking met de Provincie en de WIER.

Het is vanaf 1987 dat de Europese Gemeenschap programmagewijs financiële steun voorzorg voor de verdere ontwikkeling van achtergestelde regio's. Het was de GOM - West-Vlaanderen die als eerste in ons land inspeelde op de mogelijkheden geboden door de Europese Commissie.

Via het Nationaal Programma van Communautair Belang - vanaf 1989 opgenomen in het Geïntegreerd Actieprogramma voor de Westhoek - werd in de periode 1987-1993 Europese steun toegewezen aan projecten met het oog op onder meer de verdere industriële ontwikkeling, de uitbouw van een netwerk van toeristische attractiepunten, de verbetering van de drinkwatervoorziening en de uitbouw van opleidingsinitiatieven.

Mede als gevolg van de efficiënte uitwerking van dit eerste Europese programma kon de GOM - West-Vlaanderen verkrijgen dat ook in een volgende programmeringsperiode (1994-1999) de Westhoek - samen met de visserijgebonden Middenkust - een beroep kon doen op een aanzienlijk deel (circa 1 miljard fr.) van de Europese subsidiekoek. Via dit doelstelling 5b-programma worden momenteel diverse acties ondernomen met het oog op het verder versterken van het economisch weefsel, de uitbouw van het plattelands- en kusttoeris-

me, het bestendigen van de activiteiten in de landbouw en de visserij, opleiding, om- en bijscholing en het verbeteren van de leefbaarheid van de kleine plattelandskernen.

Ongeacht het feit dat de acties van het huidige 5b-programma op heden nog niet een volledige uitwerking hebben gekregen, is het duidelijk dat alle voormelde steunprogramma's voor de Westhoek hun doel niet hebben gemist. De verbeterde sociaal-economische situatie van de Westhoek maakte het moeilijk om nogmaals een volwaardig Europees programma te verkrijgen vanaf het jaar 2000. Niet alle Westhoek-gemeenten voldoen immers nog aan de plattelandscriteria (doelstelling 2) van de Europese Commissie. De regionale verschillen werden reeds afgevlakt via de vorige programma's.

Toch zal in de periode 2000-2005 in de Westhoek via een (laatste) Europees overgangsprogramma (het zogenaamd phasing out-programma of uitdovend programma) op degressieve wijze Europese steun kunnen worden gegeven aan de sociaal-economische ontwikkeling via maatregelen inzake bedrijfs-onthaalinfrastructuur, promotie, toerisme en opleidingsinfrastructuur. Voor andere maatregelen (inzake landbouw en opleidingen) zal de Westhoek een beroep moeten doen op de horizontale steunmaatregelen van de Europese Commissie die in gans Vlaanderen gelden.

De kustzone daarentegen heeft wel nog een volwaardige erkenning gekregen als Europees doelstelling 2-gebied voor de periode 2000-2006. De erkenning werd voornamelijk verkregen vanuit de visserij- en de werkloosheidsproblematiek. Deze zone was opgenomen in het GOM-voorstel dat reeds in 1998 werd ingediend.

De GOM - West-Vlaanderen heeft zich kandidaat gesteld voor het verkrijgen van de programmamanagement-opdracht voor de nieuwe Europese programma's in West-Vlaanderen. Hierbij werden de volgende vijf argumenten gehanteerd :

- traditioneel wordt in Vlaanderen het programmamanagement van streekgebonden Europese programma's toegewezen aan de GOM's;*
- de GOM - West-Vlaanderen heeft in het verleden – met felicitaties van voormalig Europees Commissaris B. Millan – het Nationaal Programma van Communautair Belang voor de Westhoek gecoördineerd. Ook het huidige doelstelling 5b-programma en het Retex-programma werd door de GOM - West-Vlaanderen op een efficiënte manier gerund;*

- *de nieuwe Europese programma's – zoals onder meer het doelstelling 2-programma voor de kustzone en het overgangsprogramma voor de Westhoek – liggen zowel geografisch als inhoudelijk in dezelfde lijn als het huidige 5b-programma. Concreet betekent dit voor het doelstelling 2-programma kustzone dat een gamma aan maatregelen kan worden opgenomen in de programmering met het oog op het behoud van de activiteiten in de zeevisserij, het versterken van het economisch weefsel, het verder ontwikkelen van het kusttoerisme en opleiding, om- en bijscholing;*
- *de GOM - West-Vlaanderen kan een gespecialiseerd team ter beschikking stellen dat zich kan beroepen op een gedegen expertise inzake programmamanagement met een netwerk van contacten bij de Europese Commissie;*
- *dit programmamanagementteam van de GOM - West-Vlaanderen kan ook terugvallen op de stafmedewerkers van de GOM - West-Vlaanderen die in diverse domeinen (economische promotie, ruimtelijke ordening, milieu, toerisme, toegepast sociaal-economisch onderzoek, ...) zijn gespecialiseerd;*
- *de ervaringen met de huidige programma's leren ook dat (kosten) efficiënter kan gewerkt worden indien alle Europese programma's onder de bevoegdheid van hetzelfde programmamanagement worden opgenomen.*

Ook voor de nieuwe programma's ligt een belangrijke verantwoordelijkheid bij het programmamanagement. Met het oog op het verzekeren van de continuïteit is het dus logisch dat - gezien de goede werking - het management van de nieuwe Europese programma's wordt toegewezen aan de huidige programmamanagementeenheid, die wordt georganiseerd door de GOM - West-Vlaanderen.